

XXI əsr bacarıqları

XXI əsrin əsas bacarıqları

Tədris və innovasiya bacarıqları

Yaradıcılıq və innovativlik

- Fəaliyyətdə orijinallıq və innovativlik qabiliyyəti nümayiş etdirmək
- Yeni ideyaların işlənilib-hazırlanması, tətbiq edilməsi və başqalarına çatdırılması
- Yeni və müxtəlif nöqteyi-nəzərlərə açıq və həssas olmaq
- İnnovasiyalar tətbiq olunan sahələrdə sanballı və faydalı töhfələr vermək üçün yaradıcı ideyalar üzərində işləmək

Tənqidi təfəkkür və problem həll etmə bacarığı

- Düzgün mühakimə yürütmək
- Mürəkkəb seçim və qərarlar qəbul etmək
- Sistemlər arasındakı qarşılıqlı əlaqələrin başa düşülməsi
- Fərqli nöqteyi-nəzərlərə aydınlıq gətirən və məsələlərin daha yaxşı həllinə aparıb-çıxaran mühüm sualları müəyyən etmək, soruşmaq
- Problemləri həll etmək və suallara cavab vermək üçün məlumatların hazırlanması, təhlili və sintezləşdirilməsi

Kommunikativ və əməkdaşlıq bacarıqları

- Fikir və ideyaların danışıq və yazı yolu ilə aydın və effektiv ifadə edilməsi
- Müxtəlif qruplarla effektiv iş bacarığının nümayiş etdirilməsi
- Ümumi məqsədə nail olmaq üçün zəruri kompromislərin əldə edilməsi və bu istiqamətdə çeviklik və istəyin nümayiş etdirilməsi
- Birgə işə görə məsuliyyət daşımaq
- Müxtəlif ünsiyyət növlərinin (yazılı, şifahi və müxtəlif forma və şəraitlərdə multimedia vasitələrinin köməkliyi ilə) yaradılması və onlardan istifadə, effektiv ünsiyyətin rolunun dərk olunması

İnformasiya ilə işləmək bacarıqları, mediya və texnologiya vərdisləri

İnformasiya savadlılığı

- Sözügedən problem və ya sualın həlli məqsədilə, informasiyaya səmərəli və effektiv çıxış, onun tənqidi və savadlı qiymətləndirilməsi, informasiyadan düzgün və yaradıcı istifadə edilməsi
- İnformasiyaya çıxış və ondan istifadə ilə bağlı etik/hüquqi məsələlərə dair təməl anlayışların başa düşülməsi.

Media savadlılığı

- Media xəbərlərinin qurulması prinsipinin hansı məqsədlər və hansı alətlərdən və ənənələrdən istifadə edilməsi anlayışı. Onların xüsusiyyətləri.
- Media məlumatlarının insanlar tərəfindən necə fərqli şərh olunmasının, dəyərlərin və nəzər nöqtələrinin necə daxil və xaric edildiyinin və mətbuatın inanc və davranışlara necə təsir edən biləcəyinin araşdırılması
- İnformasiyaya çıxış və ondan istifadə ilə bağlı etik/hüquqi məsələlərə dair təməl anlayışların başa düşülməsi.

İKT savadlılığı (İnformasiya Kommunikasiya və Texnologiyalar sahəsində savadlılıq)

- Bilik iqtisadiyyatında fəaliyyət göstərmək məqsədilə informasiyaya çıxış, ona nəzarət, onun tətbiqi, dəyərləndirilməsi və yeni informasiya yaratmaq üçün rəqəmsal texnologiyanın, kommunikasiya alətlərinin və/yaxud şəbəkələrin müvafiq şəkildə düzgün istifadəsi
- Ünsiyyət üçün, tədqiqat, təşkil etmə, informasiyaların qiymətləndirilməsi aləti kimi, informasiyaya çıxış və ondan istifadə ilə bağlı etik/hüquqi məsələlərə dair ilkin anlayışlara malik olmaq üçün kompyuter texnologiyalarından istifadə

Həyat və karyera bacarıqları

Çeviklik və uyğunlaşma bacarığı

- Müxtəlif vəzifə və cavabdehliklərə uyğunlaşma (adaptasiya)
- Qeyri-müəyyənlik və dəyişən prioritetlər şəraitində effektiv çalışma

Təşəbbüs və özünüistiqamətləndirmə

- Şəxsi təhsilin anlanılması və öyrənmə ehtiyaclarının dərk edilməsi
- Öz biliklərini və təcrübə qazanma imkanlarını araşdırmaq və genişləndirmək üçün əsas peşəkar bilik və bacarıqlar və/yaxud tədris kursundan kənara çıxılması
- Bilik səviyyəsinin peşəkar səviyyəyə yüksəldilməsi təşəbbüsü ilə çıxış
- Tədris tapşırığının müəyyən olunması, əsas tapşırıqların qeyd olunması və onların kənardan nəzarət olmadan icrası
- Vaxtdan səmərəli istifadə edilməsi və iş yükünün paylanılması
- Ömür boyu oxumaq həvəsi və bacarığı

İctimai və mədəniyyətlərarası bacarıqlar

- Digərləri ilə müvafiq şəkildə və məhsuldar çalışma
- Ehtiyac olanda qrupların kollektiv dərrakələrindən faydalı istifadə
- İnnovasiya və işin keyfiyyətini artırmaq üçün mədəniyyətlərarası fərqləri əlaqələndirmək və fərqli perspektivlərdən istifadə

Məhsuldarlıq və hesabatlılıq

- İşin vaxtı-vaxtında keyfiyyətlə təhvil verilməsi üçün qarşıya yüksək standart və məqsədlərin qoyulması və bunların ödənilməsi
- Çalışqanlıq və müsbət iş etikası nümayiş etdirilməsi (yəni, dəqiqlik və etibarlılıq)

Liderlik və məsuliyyətlik

- Digər şəxslərə təsir göstərmək və onları məqsədə doğru yönəltmək üçün insanlararası əlaqələr və problem həll etmə bacarıqlarından istifadə
- Ümumi məqsədə nail olmaq üçün başqalarının güclü tərəflərindən səmərəli istifadə
- Dürüstlük və etik davranışın nümayiş etdirilməsi
- Geniş kütlənin maraqlarını nəzərə almaqla fəaliyyət

¹Mənbə: Partnership for 21st Century Skills (www.21stcenturyskills.org). İcazə əsasında istifadə olunub.